

10 crisis humanitàries oblidades (però no inexistents)

Editor: Independent

Autor: Claire Soares i Daniel Howden

Data de l'article: 20/12/2007

Idioma: Anglès

Si els metges dirigissin els diaris... Els metges de *Metges Sense Fronteres* que desenvolupen la seva tasca en zones conflictives han escollit les 10 crisis humanitàries que haurien d'haver tingut més cobertura periodística durant l'any 2007.

Colòmbia

Mentre el comerç de cocaïna apareix regularment als titulars, és poca l'atenció que es dedica a la magnitud de la crisi dels refugiats interns. Després de quatre dècades de conflictes civils desenvolupats com a conseqüència d'una guerra d'ideologies polítiques en la lluita pel territori i el control sobre el comerç d'estupefaents, un gran nombre de colombians viuen a zones controlades per la milícia o les guerrilles. L'amenaça dels drets humans bàsics i la violència endèmica imprevisible a moltes zones rurals han provocat que milions de persones hagin fugit de les barraques o del barris hispanoparlants que envolten qualsevol de les ciutats més importants. Prop de quatre milions de persones viuen en aquests assentaments insegurs, on manquen serveis estatals bàsics, com ara la xarxa de subministrament d'electricitat, l'aigua i l'assistència sanitària. Als barris interminables que ara obstrueixen la capital, Bogotà, les zones són dividides i disputades pels mateixos paramilitars i els revolucionaris d'esquerres que arruïnen i dominen el camp.

Sri Lanka

Després d'un quart de segle de lluita, aquest any es recordarà entre els més sanguinaris de la història de Sri Lanka. La guerra civil entre les forces governamentals i el grup separatista dels *Tamil Tigers* va sorgir de nou l'any passat i ha anat empitjorant. Els esforços internacionals per resoldre el conflicte no han progressat, perquè sembla que les figures clau dels dos bàndols han decidit que una solució militar és possible. Com a conseqüència, s'han produït bombardeigs dirigits, atacs amb mines, atacs suïcides, segrests i reclutaments de nens soldats. El nombre de víctimes civils d'un país ja arrasat pel tsunami de l'any 2004 és esgarrifós. Centenars de milers de persones que necessiten ajuda humanitària s'han vist obligades a fugir a camps improvisats i la situació s'ha vist empitjorada per un ambient hostil i de desconfiança envers els organismes d'ajuda. MSF és un dels pocs que encara funcionen a les zones veïnes a les àrees del conflicte, com ara Point Pedro i Vavuniya, on es necessiten metges de forma desesperada.

Somàlia

L'any 2007 la violència a Somàlia va arribar als pitjors nivells en més de 15 anys, la qual cosa va provocar que els funcionaris de l'ONU la declaressin la pitjor crisi humanitària a l'Àfrica, superant fins i tot l'horror i la desesperança presents a Darfur. L'any passat, Etiòpia va envair Somàlia el dia de Nadal i va dominar amb facilitat la Unió de Corts Islàmiques, però, des d'aleshores, els insurgents han protagonitzat cada cop més atacs a l'estil de la guerrilla, sobretot a la capital, Mogadiscio. Els cooperants afirmen que un milió de persones han fugit del seu país, inclòs el 60% de la població de Mogadiscio. Aquesta setmana, alguns projectils de morter s'han estrellat contra un mercat ple de gent a la capital i han provocat la mort d'una dotzena de persones, entre les quals hi havia una mare i els seus tres fills. També han segrestat un periodista estranger. Aquesta situació de seguretat precària significa que és cada cop més complicat

arribar a aquelles persones que més la necessiten. Ahir mateix, l'ONU va exigir la creació de "zones de seguretat" de manera que l'ajut arribi als més vulnerables, en especial als nens.

Birmània

Les extraordinàries protestes a favor de la democràcia per part dels monjos budistes a un dels països més repressius del planeta va tornar a posar Birmània dalt dels punts de l'agenda aquest any. Tanmateix, el caràcter de la vida ordinària sota la junta militar només representa una petita part del panorama. Els alts nivells de malària i de VIH empitjoren inimaginablement a causa de la negligència d'un règim que dedica tan sols un 1,4% per cent del seu pressupost a l'assistència sanitària. Malgrat la imperiosa necessitat, hi ha pocs grups humanitaris capaços de treballar dins del país i aquells que ho fan han d'actuar seguint unes restriccions severes. Relativament pocs donants volen pagar operacions al país, ja que temen recolzar el règim de forma indirecta. L'absència d'estadístiques clares sobre la situació sanitària complica el panorama encara més. L'ONU afirma que, dels 50 milions de birmans, 360.000 viuen amb el VIH.

Desnutrició

Probablement, cap diari no ha anunciat una crisi alimentària durant el 2007 d'una envergadura similar a la que va colpir Níger l'any passat, però la malnutrició encara és una manera inquietant de vida per a moltes persones de l'oest i de l'est d'Àfrica i del sud d'Àsia, i es relaciona amb la mort de cinc milions de nens menors de cinc anys. MSF fa campanyes per aconseguir donants internacionals que els permetin augmentar el finançament dels aliments preparats per al consum, com la llet i la massa de cacauet que no necessiten conservar-se al frigorífic, de manera que es poden enviar als pobles rurals de barraques de fang on les mares poden alimentar els seus bebès a casa seva, sense veure's forçades a caminar quilòmetres fins arribar a la clínica més propera. A Maradi, els cooperants de Níger usen aquesta massa per a potenciar l'alimentació de 62.000 nens durant el període estacional difícil per evitar, en primer lloc, la seva desnutrició.

Txetxènia

El 99% de l'electorat txetxè va acudir a les urnes per votar en Vladimir Putin a les darreres eleccions russes a la presidència. Un resultat com aquest fa impossible creure en la república musulmana independent, doblegada per les forces armades d'en Putin a la Segona Guerra de Txetxènia. En Ramzan Kadyrov, l'home que, investit per en Putin, dirigeix la república, va assegurar-se que el seu superior no es decebria. Sota el seu govern autoritari, ha intimidat els separatistes i ha aterrit les seves famílies mitjançant les tortures i els segrests. La capital, Grozny, arrasada per les bombes russes, ha estat reconstruïda i l'aeroport s'ha tornat a obrir. Ara bé, les dues guerres han deixat seqüeles psicològiques i físiques a la població civil, entre la qual hi ha molts que pateixen d'una gran ansietat, d'insomni i de depressió. Mentre el conflicte militar amb Rússia arriba al seu final i només es registren conflictes esporàdics, i mentre els líders d'Occident ja no acusen Rússia obertament de la violació dels drets humans a la república, les necessitats humanitàries continuen sent crítiques.

Zimbabwe

La lletania d'estadístiques impossibles ha augmentat enguany amb cada nou titular que ens adverteix sobre el cataclisme econòmic a Zimbabwe: la inflació s'ha incrementat en un 12.000%, tres milions de persones han fugit del país i es registra un 85% d'atur. Sota aquesta pressió extraordinària, el que havia estat un dels millors sistemes sanitaris d'Àfrica s'ha esfondrat. 3.000 persones moren cada setmana a causa del VIH/SIDA i l'absència crònica de fàrmacs antiretrovirals que allarguin la vida està accelerant aquesta marxa fúnebre. Quatre milions de persones estan en perill de morir de gana, segons el Programa d'Alimentació Mundial, i la crisi del petroli provoca que les clíniques rurals hagin de tractar pacients que, a

vegades, caminen durant dies en busca de tractament mèdic. La inevitable influència del president Robert Mugabe, de 83 anys, que va ser considerat l'arquetip del post-colonialisme, continua dominant-ne la cobertura, tot i que és la població empobrida d'aquest país sud-africà la que paga el preu d'una crisi provocada per l'home.

República Central Africana

Mentre que les zones properes del Txad i de la regió de Darfur (a l'oest del Sudan) han obtingut cobertura informativa, la República Central Africana, sense accés al mar, es veu privada d'atenció. Aquest "estat fantasma" del centre de l'Àfrica no disposa d'institucions governamentals que actuïn fora de la capital, i al nord els bandits i les faccions enfrontades estableixen la llei vigent. Els grups de dretes afirmen que centenars de civils han estat executats i que almenys 100.000 persones que es van veure atrapades en el foc creuat han fugit dels seus pobles i s'amaguen als boscos i entre els matolls. Els veïns de la República Central Africana, de reacció imprevisible, estan complicant encara més la situació interna. Les possibilitats que la regió sencera es vegi immersa en el caos són immenses. Està previst que un contingent reduït de les tropes encarregades de mantenir la pau de la Unió Europea es desplegui a la zona el dia d'Any Nou.

República Democràtica del Congo

L'èxit de les primeres eleccions democràtiques celebrades al país l'any 2006, després de dècades, justifica l'esperança dels congolesos que l'any 2007 seria menys complicat. Però aquells que es troben a l'est, a la regió de North Kivu, han vist pocs indicis de l'estabilitat que el president reelegit, Joseph Kabila, havia promès. En comptes d'això, les lluites entre els grups armats han continuat amb fúria durant gran part de l'any i el govern manté un combat obert amb el líder rebel Laurent Nkunda. Centenars de milers de persones sense sostre s'amaguen als boscos i entre els arbusts perquè els seus pobles ja no són segurs. Busquen menjar entre les escombraries per sobreviure i tracten d'evitar la còlera que s'ha propagat a gran part de la regió. A més, les dones que viuen en aquesta àrea han d'enfrontar-se amb un altre malson: la violència sexual ha augmentat de manera alarmant. S'ha programat una conferència sobre la pau per a la setmana vinent amb l'objectiu de tractar de calmar aquesta regió conflictiva, tot i que són pocs els optimistes que creuen en una solució ràpida.

Tuberculosi

Kairat, de l'Uzbekistan, a la dreta, es trobava entre les 500.000 persones a les quals s'havia de diagnosticar la tuberculosi multiresistent als antibiòtics. Va ser, però, un dels afortunats que es va traslladar a un dels pocs hospitals de la regió per a rebre l'assistència d'un especialista. Però fins i tot aquells que sí que són tractats han de dependre d'un còctel de medicaments molt tòxic i car que sovint provoca greus efectes secundaris i que s'ha de prendre durant dos anys. Sorprenentment, no hi ha hagut avanços en el tractament de la malaltia des de la dècada dels 60, i la prova més utilitzada per a diagnosticar la tuberculosi es va desenvolupar a finals del segle XIX i només detecta la meitat dels casos. S'estima que es necessiten 900 milions de dòlars americans anuals per a la investigació i el desenvolupament, però només se'n disposa de 206.

Per a contribucions Comitè Català de l'ACNUR

Tel 93 301 20 35; C/c: 2100 3317 17 2200115580 de La Caixa

**ALT COMISSONAT DE LES NACIONS UNIDES
PER ALS REFUGIATS**

L'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) brinda protecció i assistència als refugiats del món. L'ACNUR va ser creat per l'Assemblea General de les Nacions Unides, començant a treballar l'1 de gener de 1951, ajudant inicialment a més d'un milió de refugiats europeus que es van quedar sense llar després de la segona Guerra Mundial.

L'Assemblea General de les Nacions Unides va decidir, el desembre de 2003, fer permanent el mandat de l'ACNUR. El 2006, el nombre de persones que estava sota l'empara de l'ACNUR era de 33.000.000 a tot el món, un increment del 14 per cent comparat amb les 20.500.000 de l'any anterior, atribuïble principalment a l'augment del número de refugiats iraquians, 1,5 milions i al dels desplaçats interns i d'apàtrides que reben ajuda de l'ACNUR.

Les persones que estan sota la protecció de l'ACNUR són, a més dels refugiats- les persones que han creuat una frontera internacional per escapar de la persecució de la guerra- també a grups afins com els sol·licitants d'asil, els apàtrides, els refugiats que han tornat a casa seva, i algunes (no totes) de les 23.700.000 persones desplaçades dins dels seus propis països (anomenats correntment com a desplaçats interns). El total mundial de persones desarrelades, incloent les que no estan sota l'empara de l'ACNUR, supera els 42 milions – és a dir, una de cada 152 persones en el món.

D'ençà la seva creació, l'ACNUR ha proporcionat assistència a més de 50 milions de persones, a refer amb èxit les seves vides, i ha guanyat en aquest procés dos Premis Nobel de la Pau –al 1954 i 1981.

L'actual Alt Comissionat per als Refugiats és António Guterres, qui fou anteriorment Primer Ministre de Portugal. Va assumir el seu càrrec el 15 de juny de 2005, convertint-se en el desè Alt Comissionat de l'organització. L'Alt Comissionar informa verbalment al Consell Econòmic i Social sobre aspectes relatius a la coordinació de la tasca de l'ACNUR, i sotmet anualment un informe escrit a l'Assemblea General de les Nacions Unides sobre el treball global de l'agència. Els programes de l'Alt Comissionat són aprovats i supervisats pel Comitè Executiu de l'ACNUR, integrat actualment per 70 països.

El Conveni de les Nacions Unides per als Refugiats, defineix al refugiat com la persona que "degut a fundats temors de ser perseguida per motius de raça, religió, nacionalitat, pertinença a un determinat grup social o opinions polítiques, es troba fora del país de la seva nacionalitat i no pot o, a causa d'aquests temors, no vol acollir-se a la protecció de tal país". Instruments regionals com la Convenció de 1969 de l'Organització per la Unitat Africana sobre els Refugiats, de 1969, o la Declaració de Cartagena de 1984 a l'Amèrica Llatina, amplien la definició a fi d'incloure explícitament a la gent que ha fugit degut a la guerra o a un conflicte intern.

La responsabilitat més important de l'ACNUR, coneguda com a "protecció internacional", consisteix en assegurar el respecte pels drets humans bàsics del refugiats, inclosa la seva facultat de sol·licitar asil i d'assegurar que cap persona sigui forçada a tornar contra la seva voluntat a un país on tem ser perseguida. L'organització promou les convencions internacionals sobre refugiats, verifica el compliment dels governs del dret internacional i brinda assistència material als civils que fugen, tals com aliments, aigua, refugi i assistència mèdica.

L'ACNUR també cerca solucions duradores per als refugiats en tres àrees principals. La solució preferida per la majoria és la repatriació voluntària a les seves llars d'origen. Però aquest no és sempre possible, i en aquests casos l'ACNUR els ajuda a reconstruir les seves vides en un altre lloc, ja sigui intentant que s'integrin en el país d'asil o en un tercer país que els vulgui acceptar a aquests desarrelats.

El Secretari General de les Nacions Unides ha demanat periòdicament a l'ACNUR ajudar als civils desplaçats dins dels seus propis països, tot i que l'agència no té un mandat específic en aquesta àrea. El nombre de desplaçats interns ha crescut molt en els darrers anys a causa de l'augment de guerres civils a tot el món des del final de la Guerra Freda.

Els desplaçats interns no han creuat fronteres internacionals i per això no estan protegits pel Conveni de les Nacions Unides per als Refugiats, de 1951. Però la difícil situació dels dos grups és sovint molt similar i una sola operació coordinada és a vegades la proposta més evident i sensata, sobretot durant les operacions de repatriació quan els desplaçats interns estan sovint en els mateixos emplaçaments geogràfics que els refugiats que tornen i s'enfronten a les mateixes necessitats. A finals del 2005, les Nacions Unides i altres agències especialitzades varen acordar l'adopció d'un enfocament més coordinat i coherent del problema. Així, en el futur, l'ACNUR exercirà un paper líder en la supervisió de la protecció i les necessitats d'allotjament dels desplaçats interns, així com en l'administració i la gestió dels camps que s'estableixin. L'ACNUR ha participat en més de 30 operacions d'ajuda a desplaçats interns des de 1970, com ara Timor, Kosovo, Colòmbia, Afganistan i, més recentment la regió sudanesa de Darfur. Actualment l'Agència assisteix a 6.600.000 de desplaçats interns a tot el món.

Els programes de l'ACNUR es financen a través de contribucions voluntàries, principalment de governs però també d'altres grups, incloent ciutadans i organitzacions privades. També rep una petita contribució anual del pressupost regular de les Nacions Unides –un 3 per cent del total- que cobreix només una fracció dels costos administratius de l'Agència.

En el 2005, el pressupost revisat de l'ACNUR va ser de 1.421 milions de dòlars, inclosos els programes suplementaris. Els principals donants van ser els Estats Units (323 milions de dòlars), el Japó (95 milions de dòlars), la Comissió Europea (86 milions de dòlars) i Suècia (85 milions de dòlars). El pressupost de 2006, fins el mes de juliol, inclosos els programes suplementaris, va elevar-se a 1.470 milions de dòlars.

El juliol de 2006, els 6.689 empleats –regulars i contractats a curt termini- es trobaven distribuïts en 261 oficines en 116 països, més del 84 per cent estaven sobre el terreny, sovint en llocs remots i perillosos. En el 2006, entre els principals programes d'assistència de l'ACNUR es trobaven projectes al Txad/Darfur, Afganistan, Libèria, els Grans Llacs, Kenya, Sèrbia-Montenegro i Angola. A mesura que les crisis humanitàries han esdevingut més complexes, l'ACNUR ha augmentat el nombre i tipus d'organismes amb els que treballa, entre els que s'inclouen les agències germanes de Nacions Unides així com 565 organitzacions no governamentals.